

Chiharu Shiota

Το σημείο εκκίνησης για την πλειοψηφία των εγκαταστάσεων της Chiharu Shiota, είναι μία σειρά από χρησιμοποιημένα αντικείμενα καθημερινής χρήσης, που λειτουργούν ως εκφράσεις των ανθρώπινων πράξεων. Μία σειρά από νήματα πλέκονται προσεκτικά και μεθοδικά γύρω από τα αντικείμενα, συνδέοντας τις εγγενείς συγγένειες μεταξύ τους, με

έναν τέτοιο τρόπο που μοιάζουν σαν η καλλιτέχνιδα να ζωγραφίζει στο χώρο. Δημιουργεί ένα νέο οπτικό επίπεδο, όπου η μνήμη, η σκέψη και το συναίσθημα ταλαντεύονται και ισορροπούν στην επανάληψη δύο βασικών χρωμάτων: Του κόκκινου και του μαύρου. Είναι τα νήματα που χρησιμοποιεί η Shiota με τρομερή εμμονή και πειθαρχία, διευρύνοντας τα όρια των νομοτελειακών σχέσεων ζωής - θανάτου. Για το “Infinity Lines”, μία εγκατάσταση που της ανατέθηκε από το SCAD Museum of Art-Savannah στην Georgia, η Chiharu Shiota ενσωμάτωσε παλιές ξύλινες καρέκλες με κόκκινα νήματα που συνδέουν την μια καρέκλα με μια άλλη, αλλά και τις επιφάνειες της ίδιας της γκαλερί. Αυτή η έκθεση ήταν η αφορμή της Συνέντευξης που ακολουθεί με μία ξεχωριστή καλλιτέχνιδα της διεθνούς εικαστικής σκηνής, που συνθέτει όμως ένα ολοκληρωμένο Πορτρέτο, αφού ο κεντρικός άξονας του έργου της επικεντρώνεται στην εμπειρία ενός παιδιού που δεν γεννήθηκε ποτέ, την ασθένεια και το θάνατο του πατέρα της. Είναι τα δύο βασικά θέματα που διαπραγματεύεται και γύρω από τα οποία αναπτύσσει όλο της το έργο. Το εκτείνει και το προεκτείνει στο χώρο, με διαφορετική εικονογραφία, αλλά στον πυρήνα του είναι πάντα: το αίμα, ο πόνος και η απώλεια...

Της Έφης Μιχάλαρου
Φωτό: Αρχείο SCAD Museum of Art

Κυρία Shiota το έργο σας, ξυπνάει και φέρνει πίσω μνήμες που αναφέρονται στο σπίτι και τα αντικείμενα του, όπως είναι οι καρέκλες ή τα πιάνο, αλλά και καθημερινά αντικείμενα, όπως: βαλίτσες και κλειδιά. Όλα αυτά τα αντικείμενα αιωρούνται στο χώρο και το χρόνο, παγιδευμένα και συνδεδεμένα μέσω του

νήματος που χρησιμοποιείτε στις εγκαταστάσεις σας. Δημιουργείται έναν κόσμο που ισορροπεί μεταξύ φαντασίας και πραγματικότητας, ελευθερίας και δέσμευσης, που θυμίζει ιστό αράχνης. Προσωπικά, αισθάνεστε αυτή την παγίδευση;

Η διαδικασία της ύφανσης είναι ένας τρόπος να υπονοηθεί η ύπαρξη μέσα από την απουσία. Το έργο μου θα έλεγα ότι είναι το αντίθετο, δημιουργώντας ιστούς τείνω να τυλίγω μεμονωμένες αναμνήσεις και να ρίχνω φως στις ανθρώπινες σχέσεις. Κάθε φορά που στο μυαλό μου περνάνε πολλές σκέψεις που μου προκαλούν πόνο ή ανησυχία, βρίσκω έναν τρόπο να εκφράσω αυτά τα συναισθήματα μέσω της τέχνης και μερικές φορές είναι η μόνη μορφή που με βοηθά να θεραπεύσω τον εσωτερικό μου κόσμο και να αισθάνομαι καλύτερα. Όταν δημιουργώ μια εγκατάσταση, μπορώ να αφήσω αυτό το συναίσθημα εύκολα. Κάνω ειρήνη με τον εαυτό μου.

Στην Ατομική σας έκθεση στο SCAD, παρουσιάζετε το «Infinity Lines», μια εγκατάσταση που περιλαμβάνει ξύλινες καρέκλες (αντίκες), με ορατά σημάδια που μαρτυρούν την προηγούμενη χρήση τους. Το κόκκινο νήμα, συνδέει την μία καρέκλα με την άλλη, καθώς και με τις επιφάνειες της γκαλερί. Το χρώμα του νήματος στο έργο σας αλλάζει μεταξύ μαύρου και κόκκινου. Για ποιο λόγο επιλέξατε τις καρέκλες; Τι αντιπροσωπεύουν για σας τα συγκεκριμένα χρώματα στα νήματα;

Το θέμα όλης της δουλειάς μου είναι η Ύπαρξη μέσω της Απουσίας. Με σκοπό να εξηγήσω τα ίχνη ενός ατόμου και ο τρόπος με τον οποίο μεταφέρω αυτές τις πτυχές, είναι μέσα από άδειες καρέκλες που μας οδηγούν αμέσως στις ξεχωριστές τους μνήμες. Το νήμα, συνδέει την μία καρέκλα με την άλλη, από το ένα σημείο στο άλλο, συνδέοντας τους ανθρώπους μέσω μίας γραμμής διασύνδεσης, ακριβώς όπως οι νευρώνες του ανθρώπινου εγκεφάλου.

Πώς σας επηρεάζει ο πόνος στην δουλειά σας; Δεδομένου ότι πολλές φορές αντιμετωπίζουμε τον πόνο και τον φόβο του θανάτου, συναισθήματα πολύ κοινά στους ανθρώπους, καθώς και την απώλεια. Συναισθήματα που άλλες φορές είναι εφιαλτήρια για καλλιτεχνική δημιουργία και άλλες, εμπόδια.

Χρειάζομαι όλα αυτά τα συναισθήματα, με βοηθούν να δημιουργήσω. Είναι απαραίτητα για να κάνω τέχνη.

Όπως ξέρουμε όταν Σπουδάζατε στο Universität der Künste του Βερολίνου το 1996, αντί να έχετε Καθηγήτρια την Magdalena Abakanowicz, μπερδέψατε τα ονόματα και σπουδάσατε με την πολύ σημαντική performer Marina Abramović, μία καλλιτέχνη που διερευνά τον πόνο και τα όρια του ανθρώπινου σώματος. Τι διδαχτήκατε από την πρακτική της; Πόσο σας έχει επηρεάσει το έργο της;

Μου είπε να μην χρησιμοποιώ νήμα στο έργο μου, γιατί ήταν κάτι με το οποίο

ήμουν ήδη εξοικειωμένη.

Μέσα από το έργο σας, η προσωπική εμπειρία μετατρέπεται σε καθολική. Πιστεύετε ότι ο σύγχρονος τρόπος ζωής είναι τόσο συγκεχυμένος;

Κάθε ημέρα, είμαστε στόχος και περικυκλωμένοι από πληροφορίες. Τα ανθρώπινα όντα εξελίσσονται με πολύ γρήγορο ρυθμό, αλλά το ανθρώπινο σώμα, δεν προσαρμόζεται και αλλάζει με την ίδια ταχύτητα, έτσι γίνεται όλο και πιο περίπλοκο να βρεθεί το πραγματικό νόημα της ζωής. Λαμβάνουμε τις πληροφορίες που μας δίνονται, αλλά επίσης χάνουμε το βασικό μήνυμα που προσπαθούμε να συγκρατήσουμε και να κατανοήσουμε. Κάθε φορά γίνεται όλο και πιο περίπλοκο να κατανοήσει κανείς την αίσθηση του ανήκειν.

Συμφωνείτε ότι ο άνθρωπος μπορεί να ξεφύγει από αυτό;

Είναι δύσκολο να επιλέξουμε αν θα ξεφύγουμε ή όχι. Νομίζω ότι όλα είναι συνδεδεμένα. Πηγαίνουν χέρι-χέρι. Πρόκειται για την επιλογή του τρόπου ζωής μας.

Κατάγεστε από την Ιαπωνία, μία χώρα που χαρακτηρίζεται από σοφία, που μας έχει διδάξει διάφορες μεθόδους εξισορρόπησης του νου και της ψυχής. Αν αλλάξουμε τη σχέση μεταξύ αντικειμένων και νήματος στα έργα σας, όπως: στο “Uncertain Journey”, ένα έργο τέχνης που πραγματικά ξεχωρίζει, μας παρουσιάζετε και τη λαμπρή πλευρά της ζωής.

Στην πραγματικότητα είναι ακριβώς το αντίθετο. Το “Uncertain Journey” εκφράζει τον ασαφή σκοπό ή την κατεύθυνση στη ζωή. Πάμε κάπου, αλλά δεν ξέρουμε πού ακριβώς. Ταξιδεύουμε μέσα από την αβεβαιότητα της ζωής, θέτοντας στον εαυτό μας, ερωτήσεις που μερικές φορές δεν μπορούμε να απαντήσουμε.

Παράλληλα με την έκθεσή σας στο SCAD, πραγματοποιήσατε και Εκπαιδευτικά Προγράμματα. Θα θέλατε να μοιραστείτε μαζί μας την εμπειρία σας με τους μαθητές;

Οι σπουδαστές βοήθησαν πολύ με την εγκατάστασή μου. Είχαν πολύ ενέργεια και ενθουσιασμό για την τέχνη, ήταν πρόθυμοι να μάθουν. Μου θύμισαν τα πρώτα μου χρόνια σαν Φοιτήτρια στην Σχολή Καλών Τεχνών, όπου είχα την ίδια θετική ενέργεια, τόσο για τη σκηνή της τέχνης, όσο και για το μέλλον.

Πρώτη Δημοσίευση 11/4/2017, www.dreamideamachine.com

© Συνέντευξης Έφη Μιχάλαρου